

Salærfastsættelse

Af fuldmægtig Betina Johansen, nævnssekretariatet

Efter afsigelse af kendelsen af 27. juni 1996 fra Konkurrenceankenævnet, ophævede man de sidste vejledende salærtakster pr. 1. august 1996. Sekretariatet modtager ikke sjældent forespørgsler om, hvorledes advokathonoraret herefter skal fastsættes. Sekretariatet kan ikke give ”orakelsvar”, men vi kan rådgive om de retningslinier for fastsættelsen, som fremgår af lovgivningen og kredsbestyrelsernes og Advokatnævnets praksis.

Salærfastsættelsen reguleres af rpl. § 126, stk. 2, hvorefter *en advokat ikke må kræve højere vederlag for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.*

Nærværende artikels formål er at vejlede om, hvorledes et rimeligt salær bør fastsættes – ikke i kroner og øre, men ud fra hvilke kriterier.

Opgavebekræftelse

Advokatrådet vedlagde som tillæg til *Advokaten* den 15. oktober 1998 ”Forslag til opgavebekræftelse og salærvejledning”. Det foreslås heri, at man så tidligt som muligt forsøger at give klienten et overblik over de opgaver, man finder, der skal udføres, den tid der kan forventes at gå med sagen, samt de udgifter, der er forbundet med sagen for klienten – herunder hvilken timeraktst, der anvendes. Det siger sig selv, at man ikke ved sagens begyndelse kan give en fuldstændig oversigt over sagens samlede omkostninger, men man kan i mange tilfælde ved på forhånd at give klienten et så godt skøn som muligt over

omkostningerne afværge, at klienten ved sagens endelige afregning får en ubehagelig overraskelse, der måtte give klienten anledning til at klage.

Sekretariatet skal derfor opfordre til at anbefalingen om udfærdigelse af opgavebekræftelser følges i det omfang, det er muligt. (Skitse til ordrebekræftelse ligger også på www.advokatnet.dk under Organisation – Formularer.)

Medlemmer af Danske BOLIGadvokater skal udfærdige opgavebekræftelse, og det indgår i den efterfølgende kontrol, om en sådan foreligger.

Salæraftale

Det bemærkes, at en indgået salæraftale, ikke *i sig selv* medfører, at kredsbestyrelsen/nævnet herefter ikke er kompetent til at tage stilling til salærets størrelse, jfr. rpl. § 126, stk. 2. Ligesom der findes præceptive bestemmelser i fx lejeloven, som man ikke kan aftale sig ud af, må retsplejelovens § 126, stk. 2 antages at være ”stopklods” for urimelige salæraftaler. Der kan kun indgås bindende salæraftaler inden for rimelighedsområdet, og en advokat kan således ikke aftale sig ud af pligten i § 126, stk. 2 til kun at kræve rimelige salærer.

Der er domspraksis for, at den der påberåber sig en salæraftale har bevisbyrden for, at en sådan er indgået.

Parametre ved fastsættelse af salær

Da en advokats opgave varierer fra sag til sag og dermed også det ar-

bejde, der er forbundet med at yde klienten tilfredsstillende bistand, bør afregning ikke ske udelukkende efter medgået tid. Andre forhold må inddrages, såsom:

- det med opgaven forbundne ansvar for advokaten,
 - arbejdets art, omfang og karakter, herunder om der har været tale om en hastesag med for eksempel aften-og/eller weekendarbejde til følge,
 - sagens værdi eller betydning for klienten,
 - det opnåede resultat
- jfr. UfR1978.448 H, hvorefter honoraret ”bør fastsættes efter et skøn under hensyn til retsforholdets beskaffenhed, sagens betydning for vedkommende part, herunder den økonomiske værdi af de erhvervs-mæssige interesser og størrelsen af det omtvistede beløb, sagens udfald, samt arten og omfanget af det af advokaten udførte arbejde, herunder den tid, som det har været rimeligt at anvende til sagens forberedelse og øvrige behandling.”

Har sagen krævet en ekstra indsats eller særlige kundskaber, kan advokaten forsvare en forhøjelse af den anvendte timeraktst.

Omvendt kan nedsættelse af honoraret komme på tale i visse tilfælde fx, hvis man ikke har opnået et for klienten gunstigt resultat (eller noget resultat overhovedet), eller ved udtræden af sagen inden afslutningen, hvorved klientens omkostninger alt andet lige forhøjes, når en ny advokat skal sætte sig ind i sagen.

Ved bedømmelsen af salæret ind-

drages de ovenfor nævnte parametre, men det vil bero på et skøn i hvilket omfang og med hvilken vægt. Man kunne til eksempel forestille sig, at kredsbestyrelsen/nævnet godkender en forhøjet timetakst til en advokat, der er specialist på et område men samtidig finder, at det anvendte tidsforbrug overstiger, hvad der må anses for rimeligt i en sag af den pågældende karakter, og at dette medfører en samlet nedsættelse af honoraret.

Der er ikke krav om førelse af egentligt time/sagsregnskab, men advokaten skal på foranledning i det væsentlige kunne redegøre for datoer, sagsbehandler, tidsforbrug og sags-

ekspeditioner, jfr. Holm og Stake-mann Spang-Hanssen "God Advokatskik" p. 147.

"No cure no pay"

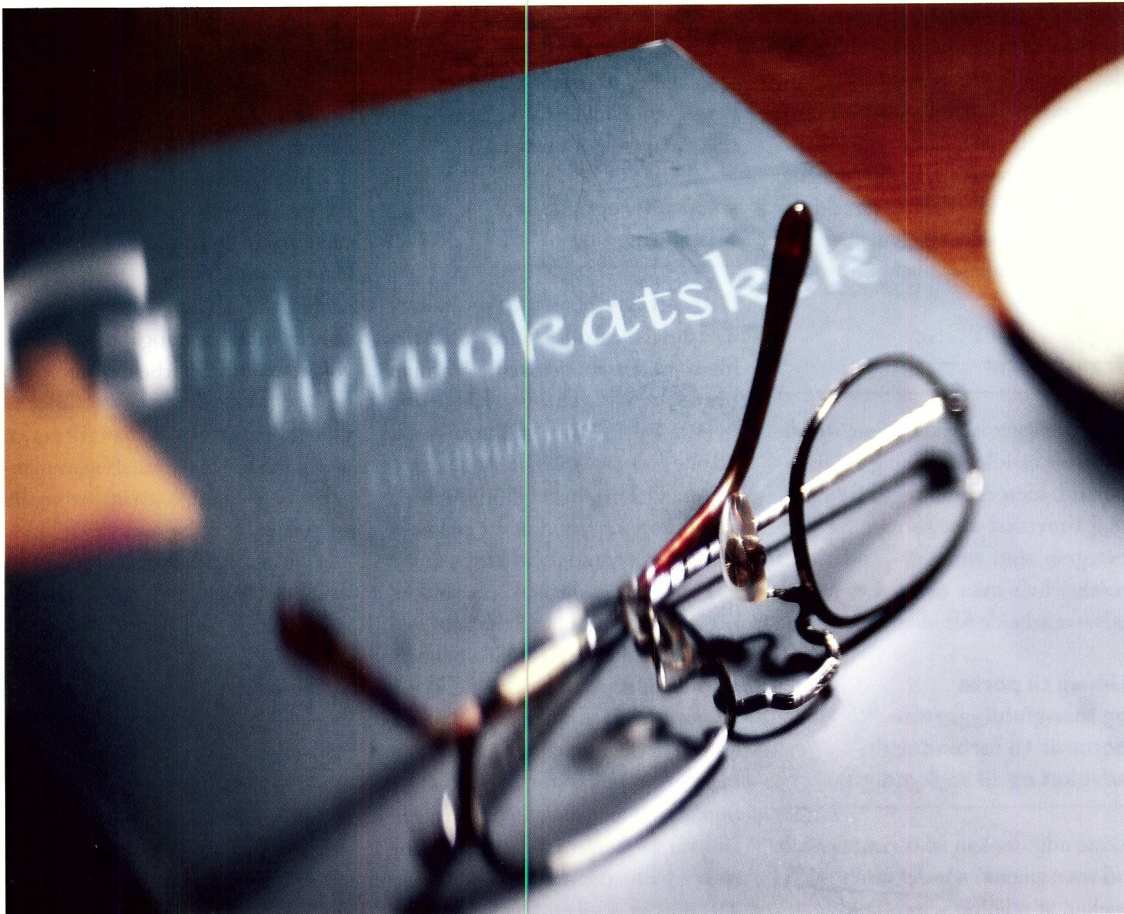
Aftale om, at klienten ikke skal betale honorar, hvis sagen ikke falder ud til klientens fordel, er tilladt, men anvendes af forstælige årsager ikke ofte.

"Pactum de quota litis"

Aftaler om honorar som en vis (procent)del af et opnået resultat i fx en erstatningssag er i strid med god advokatskik.

Sekretærtimer

En advokats honorar dækker omkostninger til moderne kontorhold, ansattes og egen løn, feriepenge, efteruddannelse, pensioner m.v. Der må således ikke opkræves honorar for udførte sekretæropgaver, idet sekretærarbejde er indeholdt i salæret. Dette gælder dog ikke, såfremt der er tale om en selvstændig sagsbehandling, såsom fx skødeudfærdigelse, udfærdigelse af inkassoopgørelser og opgørelser til brug for tvangsauktioner. Det understreges dog, at man ikke må afregne til samme timetakst som for egentlig advokatbistand.

I kendelse af 18. maj 2000, j.nr. 02-0305-99-3968 pålagde nævnet den indklagede advokat en bøde på 25.000 kr., for over for skifteretten i en salærindstilling at have oplyst et stort antal sekretærtimer (omkring 64 ud af 155,5) som værende advokattimer.

Fuldmægtigtimer

Honorar til en advokatfuldmægtig, må ikke afregnes til advokattakst. Advokatnævnet har haft lejlighed til at udtale sig herom i kendelse af 11. maj 1999, j.nr. 02-0301-98-1338, hvorefter et salær blev nedsat fra 11.375,- ekskl. moms til 8.500 kr. ekskl. moms under henvisning til, at der ikke kunne afregnes til den for det pågældende kontors normale timetakst på 1.300 kr. ekskl. moms, når ca. halvdelen af det udførte arbejde var forestået af en fuldmægtig. Nævnet tog ikke stilling til et timehonorar for fuldmægtigen, men nedsatte det samlede salær skønsmæssigt.

Transporttid

Der foreligger ikke kendelser, der direkte omhandler afregning for transporttid, men debitering til fuld normal timetakst kan formentlig ikke betegnes som rimelig – anderledes måske, hvis man sidder i et tog og udfører arbejde for klienten.

Udlæg til porto og mangfoldiggørelse, honorar til forbindelsesadvokat og til sagkyndig

Disse udgifter kan faktureres særskilt ud over salæret, når det anses for rimeligt, at udgifterne er afholdt.

I kendelse af 30. marts 1999, j.nr. 02-0309-98-1388 statuerede nævnet, at udgiften til forbindelsesadvokat var forårsaget af, at klienten havde valgt en udenbys advokat, hvorfor anvendelsen af lokal advokat til de forberedende retsmøder havde været rimelig, og hvorfor udgiften hertil som udgangspunkt kunne anses som et udlæg, der kunne afkræves klienten. I den konkrete sag var sagsforberedelsen imidlertid fortsat, efter at klienten efter det første retsmøde havde meddelt, at sagen ønskedes hævet. Udlægget blev dog godkendt under henvisning til størrelsen af forbindelsesadvokatens regning på 1.050 kr. ekskl. moms.

En fast størrelsesmæssig standardopkrævning af portobeløb uden skelen til den reelle skriveveksling, kan nok ikke anses for rimelig.

Groft uberettiget salærberegning

Dette accepteres ikke og sanktioneres hårdt af Advokatnævnet. Således fik advokaten en bøde på 50.000 kr. i kendelse af 2. oktober 1997, j.nr. 41-101-96-111 for groft at have tilsidesat god advokatskik. Advokaten, der havde modtaget 35.000 kr. i acontohonorar, fremsendte en check til en udenlandsk klient på ca. 432.000 kr. modtaget fra skattevæsenet, og anførte, at han i det hele anså sagen for afsluttet for sit vedkommende. Det reelt modtagne beløb udgjorde imidlertid ca. 779.000 kr., og da klienten senere anmodede om kopi af sagens akter, hvoraf dette fremgik, anførte advokaten at sagen "nu var moden til afregning", hvorefter han debiterede yderligere 219.000 kr. i salær. Det spillede en

rolle ved bødestørrelsen, at advokaten skjulte over for klienten, at der var modtaget et yderlig beløb fra skattevæsenet.

For blandt andet at have debiteret acontohonorar i et dødsbo uden orientering til arvingerne herom fik advokaten i kendelse af 1. juli 1998, j.nr. 41-201-97-327 en bøde på 10.000 kr. blandt andet under henvisning til *misforholdet mellem størrelsen af det debiterede acontosalær på kr. 40.000,- ekskl. moms og det endelige salær på kr. 10.000,- ekskl. moms.*

En beskikket forsvarer, der havde modtaget et acontohonorar på et tidspunkt, hvor han endnu ikke var beskikket for klienten, fik i kendelse af 20. november 1998, j.nr. 02-0401-98-0731 pålagt en bøde på 5.000 kr. for ikke at have tilbagebetalt beløbet til klienten, da han blev beskikket for denne.

Om salærfastsættelsen i sager med fri proces eller retshjælpsdækning henvises til Pia Birkegårds artikel i *Advokaten* nr. 9/99.

For så vidt angår salærkrav og modregning henvises til min artikel i *Advokaten* nr. 4/99.

Det bemærkes, at den tidligere gældende regel om, at man ikke uden at indestå for et eventuelt salærtilgodehavende måtte overtage en sag fra en kollega, er ophævet i 1995.

I øvrigt henvises til Holm og Stakemann Spang-Hanssen "God Advokatskik" p. 143 ff. om salærberegning.

Der er blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt inkassoomkostninger efter inkassolovens ikrafttræden skal nedsættes til det halve eller minimum 500 kr. i overensstemmelse med den tidligere kutyme. Når spørgsmålet er afgjort af Advokatnævnet, vil afgørelsen blive meddelt i *Advokaten*.